

Til Socialudvalget

08-12-2016

Orientering om Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelser af 30. november 2016 om to strakspåbud på Bocenter Lindegården

Sagsnr.
2016-0431513

Dokumentnr.
2016-0431513-3

Socialforvaltningen har modtaget to afgørelser af 30. november 2016 fra Arbejdsmiljøklagenævnet vedrørende forvaltningens klager over Arbejdstilsynets afgørelser af 4. april 2016 om strakspåbud udstedt efter drabet på en medarbejder på Bocenter Lindegården den 25. marts 2016.

Sagsbehandler
Frederik Brynaa Hansen

Socialforvaltningen orienterer hermed Socialudvalget om Arbejdsmiljøklagenævnets to afgørelser. Afgørelserne er vedlagt som bilag 1 og bilag 2.

Det ene strakspåbud er inddelt i tre delpåbud:

1. Påbud om at forebygge risiko for betydelig fare ved vold i forbindelse med arbejdet med beboere med uforudsigelig adfærd.
2. Påbud om at sikre, at ansatte er tilstrækkelig instrueret i sikker adfærd.
3. Påbud om at sikre, at der føres tilstrækkeligt tilsyn med, om de ansatte følger instruktionerne i sikker adfærd.

Arbejdsmiljøklagenævnet gav Socialforvaltningen medhold og ophævede delpåbuddet om at sikre, at ansatte er tilstrækkelig instrueret i sikker adfærd. Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt afgørelserne om de øvrige to delpåbud.

Det andet strakspåbud indeholder ét påbud. Arbejdsmiljøklagenævnet gav ikke Socialforvaltningen medhold i klagen og fastholdt afgørelsen.

Baggrund

Arbejdstilsynets gennemførte et besøg på Bocenter Lindegården den 27. marts 2016 og udstedte som opfølgning herpå to strakspåbud. De to strakspåbud omhandlede følgende:

1. Straks at sikre, arbejdet på Bocenter Lindegården planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.
2. Straks at sikre, at arbejde alene med beboere med uforudsigelig adfærd uden direkte auditiv eller visuel kontakt til kolleger tilrettelægges således, at risikoen for vold imødegås.

Børn

Bernstorffsgade 17, 4. sal
1577 København V

Mobil
5152 1022

E-mail
FF2V@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009683014

Botilbuddet iværksatte straks herefter foranstaltninger til sikring af medarbejderne, herunder løbende opfølgning på og instruktion af sikkerhedsregler, tilrettelæggelse af arbejdet, så der var auditiv eller visuel kontakt mellem medarbejderne, og omlægning af vagter eller indkaldelse af ekstra medarbejdere i tilfælde af sygdom.

Socialforvaltningen valgte at klage over de to afgørelser fra Arbejdstilsynet af 4. april 2016, da forvaltningen var af den opfattelse, at arbejdet på botilbuddet på tidspunktet for Arbejdstilsynets besøg den 27. marts 2016 var tilrettelagt i overensstemmelse med arbejdsmiljøreglerne, og at arbejdsmiljøloven derfor ikke var overtrådt. En klage over et strakspåbud har ikke opsættende virkning i forhold til iværksættelse af foranstaltninger, der imødekommer strakspåbuddet. Efter udstedelsen af strakspåbuddene var Socialforvaltningen derfor forpligtiget til at iværksætte yderligere foranstaltninger til sikring af medarbejdernes sikkerhed.

Det er vigtigt, at kommunen klager over Arbejdstilsynets afgørelser i de tilfælde, hvor kommunen ikke mener at have overtrådt arbejdsmiljøloven, da en manglende klage kan tages som udtryk for, at kommunen anerkender overtrædelsen af arbejdsmiljøloven. Udfaldet af en klage kan endvidere have betydning for Arbejdstilsynets indstilling til politiet om retslig påtale og størrelsen af et bødeforlæg.

Socialforvaltningen har taget Arbejdstilsynets afgørelser til efterretning, jf. nedenstående om de enkelte påbud. Socialforvaltningen har ikke modtaget eventuelle bødeforlæg for de to strakspåbud.

Arbejdstilsynets afgørelser

Nedenfor gennemgås Arbejdstilsynets begrundelser for afgørelsen vedrørende de enkelte påbud og Socialforvaltningens bemærkninger.

Ad 1) Straks at sikre, arbejdet på Bocenter Lindegården planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt

Strakspåbuddet omhandler tre delpåbud:

- 1.1. Påbud om at forebygge risiko for betydelig fare ved vold i forbindelse med arbejdet med beboere med uforudsigelig adfærd.
- 1.2. Påbud om at sikre, at ansatte er tilstrækkelig instrueret i sikker adfærd.
- 1.3. Påbud om at sikre, at der føres tilstrækkeligt tilsyn med, om de ansatte følger instruktionerne i sikker adfærd.

1.1. Vedrørende påbud om at forebygge risiko for betydelig fare ved vold i forbindelse med arbejdet med beboere med uforudsigelig adfærd

Et flertal (10 ud af 11 nævnsmedlemmer) i Arbejdsmiljøklagenævnet har vurderet, at den beskrevne risiko for vold og trusler under arbejdet med beboere med uforudsigelig adfærd på Bocenter Lindegården ikke på tidspunktet for Arbejdstilsynets tilsynsbesøg den 27. marts 2016 var forebygget tilstrækkeligt, således at arbejdet kunne planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Arbejdsmiljøklagenævnet har derfor fastholdt Arbejdstilsynets påbud af 4. april 2016.

Flertallet har lagt vægt på,

- At risikovurderingen af beboerne med BVC-score (Brøset Violence Checklist) ikke var fuldt tilstrækkelig til at identificere og vurdere risikoen for vold og trusler mod de ansatte. Det er vurderet, at BVC-metoden ikke kan stå alene, da den ikke inddrager forudgående trusler eller tager højde for, at beboere pludselig kan ændre adfærd. Hændelsen den 25. marts 2016 understøtter efter Arbejdsmiljøklagenævnets opfattelse denne vurdering, da beboeren to dage forinden var observeret i besiddelse af en kniv, ligesom beboeren scorede 0 på BVC på dagen for drabet.
- At der dagligt blev noteret observationer i fagsystemet CSC Social og kommunikeret internt om beboerne, men at det af handleplanen fremgik, at forebyggende tiltag om, at man altid skulle være to medarbejdere, når man var hos beboeren, først trådte i kraft, hvis beboeren havde en BVC-score på 1 eller mere.
- At Arbejdstilsynet under tilsynsbesøget fik beskrevet flere episoder, hvor en beboer havde udøvet vold eller trusler om vold mod en medarbejder.

Flertallet har også lagt til grund, at beboerne på Lindegården har en alvorlig psykisk diagnose og kan være psykotiske, forpinte og høre stemmer, som fortæller dem, at de skal slå nogen ihjel, ligesom en del af beboerne er domsanbragte. Arbejdstilsynet fik under tilsynsbesøg oplyst, at beboernes reaktionsmønster kan være meget uforudsigeligt på grund af deres psykotiske tilstand, ligesom de kan ændre adfærd hurtigt.

Socialforvaltningens bemærkninger

Socialforvaltningen kan oplyse, at medarbejdere på Bocenter Lindegården har fået opfrisket og ny undervisning i, hvordan BVC-metoden anvendes, og hvilken forretningsgang, forvaltningen har besluttet.

Der sker dagligt en faglig vurdering af beboernes aktuelle tilstand, misbrug, gæster/besøgende og af andre forhold, som kan påvirke

sikkerheden. Denne sikkerhedsvurdering foretages systematisk ved hver vagt (morgen og aften) af minimum to medarbejdere og efter behov, hvis en borgers adfærd/risikovurdering ændres til en øget risiko. Nedgradering af sikkerhedsvurderingen sker ved en grundig drøftelse og alene efter, at borgeren to på hinanden følgende dage er i habituel tilstand. En faglig vurdering – altid i samarbejde med minimum en kollega – omhandler borgerens eventuelle misbrug og medicinsvigt indgår også i overvejelser om nedgradering.

Hvad angår kommunikation af sikkerhedsvurderingen, har hvert hus en mobiltelefon til at kommunikere via SMS for hurtig skriftlig information. Det aftales på det daglige morgenmøde, hvem der henholdsvis bærer alarmtelefon og SMS-telefon, samt hvordan det tilstedeværende personale planlægger arbejdsdagen for at sikre auditiv eller visuel kontakt. Derudover bærer alle medarbejdere en personlig alarm.

1.2. Vedrørende påbud om at sikre, at ansatte er tilstrækkelig instrueret i sikker adfærd

Et enigt Arbejdsmiljøklagenævn (alle 11 nævnsmedlemmer) har vurderet, at de ansatte på Lindegården var tilstrækkeligt instrueret i at udføre arbejdet på en sikker måde.

Arbejdsmiljøklagenævnet har derfor ophævet Arbejdstilsynets afgørelse af 4. april 2016 om, at Københavns Kommune straks skulle sikre, at de ansatte på Bocenter Lindegården var tilstrækkeligt instrueret i sikker adfærd.

Arbejdsmiljøklagenævnet har lagt vægt på,

- At Arbejdstilsynet fik oplyst, at Bocenter Lindegårdens ansatte var instrueret i at gå rundt parvis efter kl. 15.00 på fællesområderne og i hus 2, hvor en ansat blev overfaldet den 25. marts 2016 om aftenen.
- At København Kommune i klagen har oplyst, at de ansatte var instrueret i at være i direkte auditiv eller visuel kontakt med hinanden og i, at de altid skulle låse medicinrummet efter sig, når de gik derind.

Socialforvaltningens bemærkninger

Et enigt Arbejdsmiljøklagenævn har ophævet Arbejdstilsynets afgørelse af 4. april 2016 og givet Socialforvaltningen medhold i klagen.

1.3. Vedrørende påbud om at sikre, at der føres tilstrækkeligt tilsyn med, om de ansatte følger instruktionerne i sikker adfærd

Et flertal (10 ud af 11 nævnsmedlemmer) i Arbejdsmiljøklagenævnet

har vurderet, at der ikke blev ført et tilstrækkeligt effektivt tilsyn med, om de ansatte på Bocenter Lindegården fulgte instruktionerne i sikker adfærd.

Arbejds miljøklagenævnet har derfor fastholdt Arbejdstilsynets påbud af 4. april 2016.

Flertallet har lagt vægt på,

- At Arbejdstilsynet under tilsynsbesøget den 27. marts 2016 af Lindegårdens ledelse fik oplyst, at de udøvede tillidsbaseret ledelse og derfor troede på, at de ansatte overholdt de forholdsregler, som de var blevet instrueret i, at de skulle tage.
- At ledelsen oplyste, at den havde mistanke om, at nogle ansatte delte sig op og ordnede hver deres, selvom de var instrueret i, at de skulle følges ad i aftenvagten.
- At der var forhold, som underbyggede, at der ikke var ført et effektivt tilsyn med de ansatte, idet de ansatte i huset, hvor en ansat blev stukket ihjel den 25. marts 2016, oplyste til Arbejdstilsynet, at de altovervejende overholdt aftalte sikkerhedsforanstaltninger, men at det glippede, fx hvis ansatte kort skulle ind i medicinrummet og hente noget og ikke låste døren efter sig.

Socialforvaltningens bemærkninger

Mens instruktionen af de ansatte om sikker adfærd efter Arbejds miljøklagenævnets opfattelse levede op til arbejdsmiljølovens krav, fandt nævnet, at opfølgningen og tilsynet hermed ikke skete i tilstrækkeligt omfang. Derfor har Socialforvaltningen efterfølgende skærpet tilsynet med de ansattes overholdelse af instruktionen for sikker adfærd

Ad 2) Straks at sikre, at arbejde alene med beboere med uforudsigelig adfærd uden direkte auditiv eller visuel kontakt til kolleger tilrettelægges således, at risikoen for vold imødegås

Et flertal (10 ud af 11 nævnsmedlemmer) i Arbejds miljøklagenævnet har vurderet, at risikoen for vold og trusler om vold ved alene arbejde sammen med beboere med uforudsigelig adfærd på Bocenter Lindegården ikke var forebygget tilstrækkeligt.

Arbejds miljøklagenævnet har derfor fastholdt Arbejdstilsynets påbud af 4. april 2016.

Flertallet har lagt vægt på,

- At Bocenter Lindegårdens ledelse og ansatte under tilsynsbesøget den 27. marts 2016 til Arbejdstilsynet oplyste, at der forekom alene arbejde uden direkte auditiv eller visuel kontakt til kollegaer.

- At overfaldsalarmer, som de ansatte bar på sig, ikke var tilstrækkelige til at forebygge risikoen for vold og trusler om vold, da de ansatte kunne komme i situationer, hvor de ikke kunne nå at tilkalde assistance.
- At de ansatte på tidspunktet for et eventuelt overfald skulle være i stand til at holde knappen til alarmerne inde i længere tid, samt at de ansatte havde oplyst, at der var problemer med alarmerne bl.a. i forbindelse med strømsvigt.

Endvidere har flertallet lagt til grund, at beboernes reaktionsmønster kan være meget uforudsigeligt på grund af deres psykotiske tilstand, og at uforudsigeligheden påvirkes af beboerens eventuelle misbrug. I forlængelse heraf har flertallet også lagt til grund, at Arbejdstilsynet fik oplyst, at beboere med skizofrene lidelser, misbrug samt psykotisk og uforudsigelig adfærd jævnligt og uden forudgående varsel kan opholde sig i alle huse på alle tidspunkter samt i gang- og fællesarealer.

Flertallet har også lagt til grund, at de ansatte i brev af 12. juli 2016 til Arbejds miljøklagenævnet har oplyst, at BVC-metoden ikke har været tilstrækkelig til at vurdere den samlede risiko i husene, der er indrettet sådan, at beboerne frit kan bevæge sig fra hus til hus.

Socialforvaltningens bemærkninger

Vedrørende brug af alarmer kan Socialforvaltningen oplyse, at samtlige Bocenter Lindegårdens medarbejdere tager deres personlige alarm med hjem. De er således i stand til at udløse alarmerne, så snart de træder ind på matriklen. Leverandøren foretager overvågning af eventuelle strømsvigt, udfald, m.v. Instruktion vedrørende den personlige alarm er efter drabet den 25. marts 2016 blevet skærpet og formuleret i retningslinjen for sikkerhed, som er trådt i kraft efter Arbejdstilsynets tilsynsbesøg. Fra sommeren 2016 er der også sket skærpet intern opfølgning med alarmsystemet, idet ansatte fra driftsafdelingen kontrollerer systemets funktion alle hverdage.

Der er i alle enheder ophængt batteritestere, hvor alle medarbejderne løbende tester, om der er batteri på alarmerne. Alarmerne afprøves rutinemæssigt en gang månedligt for at afdække om alarmerne er fuldt operationsdygtige.